

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ กล่าวโดยสรุปมีดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิธีการจัดประชาสัมพันธ์ในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดอุตรดิตถ์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน
2. เพื่อหาองค์ประกอบสำคัญของการจัดประชาสัมพันธ์ในโรงเรียนประถมศึกษาตามแนวความคิดเห็นของครูใหญ่ ครู และผู้ปกครองนักเรียน
3. เพื่อศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นจากการจัดประชาสัมพันธ์ในโรงเรียนประถมศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบสำรวจ กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย ครูใหญ่ ครู ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาจังหวัดอุตรดิตถ์ และประชาชน ที่เป็นผู้ปกครองของนักเรียน ซึ่งกำลังเรียนอยู่ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดอุตรดิตถ์ ประชากรแต่ละกลุ่มได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบ stratified random sampling โดยแบ่งขนาดของโรงเรียนออกเป็น 3 ขนาด คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ได้จำนวน 82 โรงเรียน และสุ่มตัวอย่างประชากรจากโรงเรียน 82 โรงเรียนแบบ simple random sampling ได้จำนวน 610 คน เป็นครูใหญ่ 82 คน ครู 264 คน และประชาชน 264 คน ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 582 ฉบับ เป็นของ

ครูใหญ่ 74 ฉบับ ครู 247 ฉบับ และประชาชน 261 ฉบับ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม ตามความคิดเห็นของ ครูใหญ่ ครู และประชาชน จำนวน 3 ฉบับ แต่ละฉบับมี 3 ตอน ตอนที่ 1 สอบถาม สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 สอบถามวิธีการจัดประชาสัมพันธ์ในโรงเรียน ประถมศึกษาตามสภาพที่ปฏิบัติจริง และสภาพที่ควรปฏิบัติ ตอนที่ 3 สอบถามปัญหาในการ จัดประชาสัมพันธ์ในโรงเรียนประถมศึกษา ในการสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ศึกษา หลักการและแนวคิดในการ จัดประชาสัมพันธ์โรงเรียนจากนักวิชาการหลายท่าน เช่น รองศาสตราจารย์ ดร.ภิญโญ สาธร, รองศาสตราจารย์ ชม ภูมิภาค, ดร.วิจิตร อาวะกุล และของ Leslie W. Kindred แล้วประมวลมาสร้างเป็นแบบสอบถาม ก่อนนำแบบสอบถามไปใช้ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียนช่วยตรวจแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะ 4 ท่านคือ รองศาสตราจารย์ ดร.ภิญโญ สาธร, รองศาสตราจารย์ ชม ภูมิภาค, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์, และนายสมพงษ์ สิทธิอาจารย์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ส่งและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีหนังสือของผู้อำนวยการ การประถมศึกษาจังหวัดอุตรดิตถ์ขอความร่วมมือในการตอบ แบบสอบถามไปด้วย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม, วิเคราะห์ความคิดเห็นของครูใหญ่ ครู และประชาชนตามสภาพที่ปฏิบัติ สภาพที่ควรปฏิบัติ และวิเคราะห์ปัญหาในการจัดประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนประถมศึกษา โดยการหาค่าร้อยละ คะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นชายมากกว่าหญิง คือเป็นชายร้อยละ 69.76 และเป็นหญิงร้อยละ 30.24

1.2 ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งกลุ่มครูใหญ่ และครู มีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 84.42 ปริญญาตรี ร้อยละ 15.58 และไม่มีกลุ่มใด มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี

1.3 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นประชาชน มีอาชีพทางเกษตรกรรม มากกว่าอาชีพอื่น คือร้อยละ 68.97 และมีอาชีพทำงานในรัฐวิสาหกิจน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 0.38

1.4 ประชาชนที่ตอบแบบสอบถาม มีรายได้ในครอบครัวต่อเดือน ระหว่าง 1,000 - 2,000 บาท มีจำนวนมากที่สุด มีร้อยละ 43.29 รองลงมาคือ มีรายได้ในครอบครัวต่อเดือน ต่ำกว่า 1,000 บาท มีร้อยละ 24.90 และมีรายได้ ในครอบครัวต่อเดือน 5,001 บาทขึ้นไป มีจำนวนน้อยที่สุด มีร้อยละ 1.15

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสภาพที่ปฏิบัติจริงในการจัดประชาสัมพันธ์ของ โรงเรียนประถมศึกษาในต่าง ๆ

2.1 ด้านความสัมพันธ์อันดีของบุคลากรในโรงเรียน

ตามสภาพที่ปฏิบัติจริง ทั้งกลุ่มครูใหญ่ ครู และประชาชนมีความ เห็นว่าความสัมพันธ์อันดีของบุคลากรในโรงเรียนนั้นได้ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ดีหรือมากทุกข้อ คำถาม

2.2 ด้านความสัมพันธ์กับนักเรียนและศิษย์เก่า

ตามสภาพที่ปฏิบัติจริง ทั้งกลุ่มครูใหญ่ ครู และประชาชนมีความ เห็นว่า ได้ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ดีหรือมากอยู่แล้ว แต่มีบางข้อที่ครูใหญ่ และครูมีความเห็นว่า ยังปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย 1 ข้อ คือข้อ 20 ศิษย์เก่าให้ความสนับสนุนและช่วยเหลือโรงเรียน น้อย และในกลุ่มครูยังมีความเห็นว่าปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อยอีก 1 ข้อคือ ข้อ 21 ศิษย์เก่าที่ มาติดต่อขอใช้บริการของโรงเรียน ทางโรงเรียนอำนวยความสะดวกให้กับศิษย์เก่าที่น้อย

2.3 ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

ตามสภาพที่ปฏิบัติจริง ทั้งกลุ่มครูใหญ่ ครู และประชาชนมีความ เห็นว่าปฏิบัติงานในค้ำนี้อยู่ในเกณฑ์น้อยทุกกลุ่ม แต่มีบางเรื่องทั้งครูใหญ่ ครู และ

ประชาชนมีความเห็นว่า ได้ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ดีหรือมากอยู่แล้ว คือ เรื่องโรงเรียนแจ้งความก้าวหน้าในการศึกษาของเด็กให้ผู้ปกครองได้ทราบ และเรื่องโรงเรียนเคยเชิญผู้ปกครอง และประชาชนให้มาร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนมีอีก ๑ เรื่องเป็นคำถามพิเศษ ที่ครูใหญ่มีความเห็นไม่อยู่ในเกณฑ์เดียวกันกับความเห็นของครู และประชาชน คือ ผู้ปกครองบนเรื่องการให้การบ้านมากเกินไปสำหรับเด็ก ซึ่งกลุ่มครูใหญ่มีความเห็นว่า ได้ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อยที่สุดอยู่แล้ว แต่ครูและประชาชนยังมีความเห็นว่า ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย เท่านั้น

2.4 ด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มบุคคลและสมาคมวิชาชีพต่าง ๆ

ตามสภาพที่ปฏิบัติจริง ครูใหญ่ และครูมีความเห็นว่า ได้ปฏิบัติงานในด้านนี้อยู่ในเกณฑ์น้อย แต่ประชาชนมีความเห็นว่า โรงเรียนได้ปฏิบัติงานในด้านนี้อยู่ในเกณฑ์มากอยู่แล้ว มีบางเรื่องที่ทั้งครูใหญ่ ครู และประชาชนมีความเห็นว่า ได้ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มากคือ เรื่องกรรมการศึกษาของโรงเรียนมีส่วนสนับสนุนและสร้างความเจริญให้กับโรงเรียน เรื่องครูในโรงเรียนมีความสัมพันธ์และมีทัศนคติที่ดีต่อกรรมการศึกษา และเรื่องโรงเรียนได้มีส่วนช่วยเหลือในกิจกรรมทางศาสนาของวัด มีบางเรื่องที่ครูใหญ่และครูมีความเห็นไม่อยู่ในเกณฑ์เดียวกัน คือ เรื่องครูในโรงเรียนมีส่วนเข้าไปร่วมในกิจกรรมทางศาสนาของวัด ซึ่งครูใหญ่มีความเห็นว่าปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อยที่สุด แต่ครูมีความเห็นว่า ได้ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย เรื่องที่ครูใหญ่และครูมีความเห็นว่าอยู่ในเกณฑ์เดียวกันอีกเรื่องหนึ่งคือ ครูในโรงเรียนมีส่วนเข้าไปร่วมในกิจกรรมของสโมสรลูกเสือจังหวัด ซึ่งทั้งครูใหญ่และครูมีความเห็นว่า ได้ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อยที่สุด

2.5 ด้านการใช้กิจกรรมนักเรียน งานประจำปี และบริการของ โรงเรียน

ตามสภาพที่ปฏิบัติจริงโดยส่วนรวม ทั้งครูใหญ่ ครู และประชาชนมีความเห็นว่า ได้ปฏิบัติในด้านนี้อยู่ในเกณฑ์น้อย มีบางเรื่องที่ทั้งครูใหญ่ ครู และประชาชนมีความเห็นว่าปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ดีหรือมาก คือ เรื่องโรงเรียนจัดให้มีการแข่งขันกีฬาภายใน โดยเชิญผู้ปกครองและประชาชนมาร่วมงานด้วย เรื่องโรงเรียนได้จัดส่งนักเรียนไปร่วม

แข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน เรื่องในโอกาสที่โรงเรียนจ๊กงานพิเศษชั้นในโรงเรียน
ทางโรงเรียนได้เชิญผู้ปกครองและประชาชนมาร่วมงานด้วย มีบางเรื่องที่ครูใหญ่และ
ครูมีความเห็นว่าปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อยที่สุด คือเรื่องโรงเรียนได้เคยส่งนักเรียนเข้าร่วม
ในการแสดงดนตรี ศิลปวัฒนธรรมพื้นเมืองกับชุมชน และมีอีก 1 เรื่องที่ครูมีความเห็น
ว่าปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อยที่สุดคือ โรงเรียนได้ส่งผลงานทางศิลปหัตถกรรมของนักเรียน
ไปร่วมในงานของอำเภอ, จังหวัด หรือของชาติ

2.6 ด้านการประชาสัมพันธ์โดยใช้เอกสาร สิ่งพิมพ์ และสื่อมวลชน

ตามสภาพที่ปฏิบัติจริงโดยส่วนรวม ทั้งครูใหญ่ ครู และประชาชน
มีความเห็นว่าได้ปฏิบัติค่าน้อยอยู่ในเกณฑ์น้อย และมีบางเรื่องที่ประชากรทั้งสามกลุ่มมีความ
เห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อยที่สุด คือเรื่องโรงเรียนเผยแพร่ข่าวของโรงเรียนทาง
สื่อมวลชน เช่น หนังสือพิมพ์, วิทยุ มีบางเรื่องที่กลุ่มประชาชนมีความเห็นว่าปฏิบัติอยู่ใน
เกณฑ์น้อยที่สุด คือเรื่องโรงเรียนได้จัดพิมพ์ผลงาน และความก้าวหน้าของนักเรียนออก
เผยแพร่

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สภาพที่ควรปฏิบัติเพื่อเป็นแนวทางการจัดประชาสัมพันธ์
ของโรงเรียนประถมศึกษา ในด้านต่าง ๆ คือ

3.1 ด้านความสัมพันธ์อันดีของบุคลากรในโรงเรียน

ตามสภาพที่ควรปฏิบัติโดยส่วนรวม กลุ่มครูใหญ่มีความเห็นว่าควร
ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์หรือมากเท่านั้น แต่ในกลุ่มครูและกลุ่มประชาชนมีความเห็นว่า ด้าน
ความสัมพันธ์อันดีของบุคลากรในโรงเรียนนี้ควรจะปฏิบัติให้อยู่ในเกณฑ์ที่สุดหรือมากที่สุด
มีบางเรื่องที่ครูใหญ่มีความเห็นว่าควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ที่สุดหรือมากที่สุด คือ เรื่องครูใหญ่
กับคณะครูควรมีความเข้าใจกันดี เรื่องคนงานภารโรงควรจะให้เคารพเชื่อฟังครูใหญ่
และคณะครู และเรื่องครูใหญ่ให้ความยุติธรรมในการพิจารณาความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษ

3.2 ด้านความสัมพันธ์กับนักเรียนและศิษย์เก่า

ตามสภาพที่ควรปฏิบัติโดยส่วนรวม กลุ่มครูใหญ่มีความเห็นว่าควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์หรือมากเท่านั้น แต่ในกลุ่มครูและกลุ่มประชาชน มีความเห็นว่า คำนวณความสัมพันธ์กับนักเรียนและศิษย์เก่าไม่ควรจะปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ที่สุดหรือมากที่สุด มีบางเรื่องที่ครูใหญ่มีความเห็นว่าควรปฏิบัติให้อยู่ในเกณฑ์ที่สุดหรือมากที่สุด คือ เรื่องโรงเรียนควรจะได้มีการจัดให้มีการประชุมนักเรียนเพื่อแจ้งข่าวสารและระเบียบปฏิบัติให้นักเรียนได้ทราบ เรื่องครูส่วนใหญ่ควรจะให้ความสัมพันธ์เป็นกันเองกับนักเรียนและเรื่องศิษย์เก่าที่มาติดต่อหรือขอใช้บริการของโรงเรียน ทางโรงเรียนควรจะอำนวยความสะดวกให้มากที่สุดหรือมากที่สุด และเรื่องที่ไม่ควรปฏิบัติเลยในการสร้างความสัมพันธ์ในค่านิยมหลายเรื่อง ซึ่งประชากรทั้งสามกลุ่มมีความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์เดียวกัน คือ เรื่องครูใช้อำนาจพิเศษที่ผิดชุมชนนักเรียน เรื่องการลงโทษนักเรียนในด้านความผิดทางวินัยหรือด้านการศึกษาอย่างไม่สมเหตุสมผล เรื่องครูมีปฏิกริยาและแสดงกริยาลำเอียงต่อเด็กเรียนบางคนให้ปรากฏเห็นชัด เรื่องนักเรียนบ่นเรื่องการให้คะแนนอย่างไม่ยุติธรรม และเรื่องคนงานภารโรงวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับความไม่ดีของนักเรียนในโรงเรียน

3.3 คำนวณความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

ตามสภาพที่ควรปฏิบัติโดยส่วนรวม ทั้งกลุ่มครูใหญ่ ครู และประชาชนมีความเห็นว่าคำนวณความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชนนั้น ควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์หรือมาก มีบางเรื่องทั้งกลุ่มครูใหญ่ ครู และประชาชนมีความเห็นว่าควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ที่สุดหรือมากที่สุดคือเรื่องโรงเรียนควรให้การต้อนรับประชาชน ผู้ปกครองที่มาติดต่อด้วยดี และเสมอภาค มีบางเรื่องทั้งกลุ่มครูใหญ่มีความเห็นว่าควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์หรือมากเท่านั้น แต่กลุ่มครูและประชาชนกับมีความเห็นว่าควรจะได้ปฏิบัติให้อยู่ในเกณฑ์ที่สุดหรือมากที่สุด คือเรื่องโรงเรียนควรจะได้เชิญผู้ปกครองและประชาชนให้มาร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน

3.4 คำนวณความสัมพันธ์กับกลุ่มบุคคลและสมาคมวิชาชีพต่าง ๆ

ตามสภาพที่ควรปฏิบัติโดยส่วนรวม ทั้งกลุ่มครูใหญ่ ครูและประชาชน

มีความเห็นไว้ ด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มบุคคลและสมาคมวิชาชีพต่าง ๆ นั้น ควรจะปฏิบัติ อยู่ในเกณฑ์ดีหรือมาก แต่มีบางเรื่องที่กลุ่มครูใหญ่มีความเห็นว่าควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ดีหรือมาก คือ เรื่องครูในโรงเรียนมีส่วนเข้าไปร่วมในกิจกรรมของสโมสรลูกเสือจังหวัด มีบางเรื่อง ที่กลุ่มครูและประชาชนมีความเห็นว่าควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ที่ดีที่สุดหรือมากที่สุด คือ เรื่อง การรวมการศึกษาของโรงเรียนมีส่วนสนับสนุนและสร้างความสำเร็จให้กับโรงเรียน มีบาง เรื่องที่กลุ่มครูมีความเห็นว่าควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ที่ดีที่สุดหรือมากที่สุดคือเรื่องโรงเรียน ให้การต้อนรับกลุ่มบุคคลที่มาเยี่ยมชมกิจการของโรงเรียน และมีบางเรื่องที่กลุ่มประชาชน มีความเห็นว่า ควรปฏิบัติให้อยู่ในเกณฑ์ที่ดีที่สุดหรือมากที่สุดเช่นเดียวกับคือเรื่องครูใน โรงเรียนมีความสัมพันธ์และมีทัศนคติที่ดีต่อกรรมการการศึกษา และเรื่องโรงเรียนควรมีส่วน ช่วยเหลือในกิจกรรมทางศาสนาของวัด

3.5 ด้านการใช้กิจกรรมนักเรียน งานประจำปี และบริการของโรงเรียน

ตามสภาพที่ควรปฏิบัติโดยส่วนรวม ทั้งกลุ่มครูใหญ่ ครู และประชาชน มีความเห็นว่าควรปฏิบัติด้านการใช้กิจกรรมนักเรียน งานประจำปี และบริการของโรงเรียน อยู่ในเกณฑ์ดีหรือมาก มีบางเรื่องที่กลุ่มครูและประชาชนมีความเห็นว่าควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ ดีที่สุดหรือมากที่สุด คือ เรื่องในโอกาสที่ทางโรงเรียนจัดงานพิเศษขึ้นในโรงเรียน ทาง โรงเรียนควรจะได้เชิญผู้ปกครองและประชาชนมาร่วมงานด้วย และมีบางเรื่องที่กลุ่ม ประชาชนมีความเห็นว่าควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ที่ดีที่สุด หรือมากที่สุด คือเรื่องโรงเรียนควรจะให้ มี การต้อนรับผู้มาเยี่ยมชมกิจการมาเพื่อประโยชน์ต่อชุมชนเรื่องโรงเรียนได้จัดให้มีการ แข่งขันกีฬาภายใน ควรเชิญผู้ปกครองและประชาชนมาร่วมงานด้วย และเรื่องโรงเรียน ควรจะได้มีการจัดส่งนักเรียนไปร่วมแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน

3.6 ด้านการใช้เอกสาร สิ่งพิมพ์ และสื่อมวลชน

ตามสภาพที่ควรปฏิบัติโดยส่วนรวม ทั้งกลุ่มครูใหญ่ ครู และประชาชน มีความเห็นว่าด้านการใช้เอกสาร สิ่งพิมพ์ และสื่อมวลชน ควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ดีหรือมาก และทุกกลุ่มมีความเห็นอยู่ในเกณฑ์เดียวกันทุกข้อ

4. องค์ประกอบสำคัญของการจัดประชาสัมพันธ์ในโรงเรียนประถมศึกษา

ในการจัดประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งประชากร ทั้งสามกลุ่มคือครูใหญ่ ครู และประชาชน ได้ให้ลำดับความสำคัญในด้านต่าง ๆ เรียงตามลำดับคือ

- ลำดับที่ 1 ด้านความสัมพันธ์อันดีของบุคลากรในโรงเรียน
- ลำดับที่ 2 ด้านความสัมพันธ์กับนักเรียนและศิษย์เก่า
- ลำดับที่ 3 ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน
- ลำดับที่ 4 ด้านการใช้กิจกรรมนักเรียน งานประจำปี และบริการของโรงเรียน
- ลำดับที่ 5 ด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มบุคคลและสมาคมวิชาชีพต่าง ๆ
- ลำดับที่ 6 ด้านการใช้เอกสาร สิ่งพิมพ์ และสื่อมวลชน

5. ผลการวิเคราะห์ปัญหาการจัดประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนประถมศึกษา

พิจารณาโดยส่วนรวม ทั้งกลุ่มครูใหญ่ ครู และประชาชน มีความเห็นว่า ปัญหาในการจัดประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนประถมศึกษาเป็นปัญหาอยู่ในเกณฑ์น้อย แต่มีหลายข้อที่ทั้งกลุ่มครูใหญ่ ครู และประชาชน มีความเห็นว่าเป็นปัญหาอยู่ในเกณฑ์น้อยที่สุด คือเรื่อง ครูใหญ่ไม่เห็นความสำคัญในด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน เรื่องครูใหญ่ขาดความรู้ ความเข้าใจในด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน เรื่องครูในโรงเรียนขาดความรู้ ความเข้าใจในด้านการประชาสัมพันธ์ เรื่องครูไม่ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ มีบางเรื่องที่กลุ่มครูและประชาชนมีความเห็นว่าเป็นปัญหาอยู่ในเกณฑ์มาก คือเรื่องขาดเครื่องมือ และวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ และมีบางเรื่องที่กลุ่มครูยังมีความเห็นว่าเป็นปัญหาอยู่ในเกณฑ์มากอีกเรื่องหนึ่งคือ ขาดแคลนด้านการเงิน เพราะการประชาสัมพันธ์ต้องใช้เงินมาก

อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

จากผลของการวิจัย มีสิ่งที่ผู้วิจัยเห็นว่าน่าสนใจและควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งปรากฏว่าครูใหญ่ และครู มีวุฒิทางการศึกษาค่ากว่าระดับปริญญาตรีมากที่สุด ถึงร้อยละ 84.42 และมีวุฒิปริญญาตรีเพียงร้อยละ 15.58 เท่านั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ตั้งแต่เดิมมา การกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่เข้ารับการ เป็นครูในโรงเรียนประถมศึกษาในค่านวุฒิได้กำหนดไว้ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี และก็ยังมิได้รับการพัฒนาให้มีวุฒิส่งขึ้นในระยะต่อมา และยังมีแนวความคิดของกลุ่มบุคคลอีกหลายกลุ่มที่ยังคิดว่า ครูในระดับประถมศึกษา ใด ๆ ก็ เป็นได้ ซึ่งความจริงแล้ว เป็นแนวความคิดที่ไม่ถูกต้อง ผู้ที่เป็นครูได้คือนั้น จำเป็นจะต้อง มีความรู้ทางวิชาชีพ (Professional Education) เป็นอย่างดี เช่น วิชาปรัชญา การศึกษา หลักการศึกษา จิตวิทยาการศึกษา เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ได้มาด้วยการได้รับการ ศึกษา ดังนั้นถ้าเราต้องการให้ประเทศของเรามีพลเมืองที่มีคุณภาพ เราต้องฝึกฝนครู ของเราให้มีคุณภาพในเมืองแรกก่อน และครูที่มีคุณภาพเหล่านั้นจะถ่ายทอดความมีคุณภาพ ให้กับผู้ที่มาเข้ารับการศึกษาต่อไป เพื่อให้ "การศึกษาเป็นบุญแจ่มใสไปสู่ความเจริญทุกบ้าน ในสังคม"¹

นอกจากนี้ในค่านรายได้ของประชาชนที่ตอบแบบสอบถาม ปรากฏว่าเป็นผู้มี รายได้ระหว่าง 1,000 - 2,000 บาทต่อเดือน เป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.29 อันับรองถัดมาคือผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า 1,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 24.90 และประชาชนที่ตอบแบบสอบถามนี้มีอาชีพเกษตรกรรมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 68.97 จึงอาจสรุปได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถาม อาชีพเป็นเกษตรกรมีรายได้ระหว่าง 1,000 - 2,000 บาทต่อเดือนเท่านั้น นับว่าอยู่ในเกณฑ์ต่ำ แต่ที่สวมาารถดำรงชีวิตอยู่ได้ทั้งนี้อาจ

เป็นเพราะว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของเขา "อยู่ในลักษณะแบบเลี้ยงตัวเอง (self-sufficiency)¹ ซึ่งหมายถึงว่าการประกอบอาชีพในครอบครัวของคน มีจุดมุ่งหมายเพื่อเลี้ยงครอบครัวโดยเฉพาะ "ดังนั้นจึงไม่เป็นเรื่องแปลกเลยที่ว่า ชาวไร่ ชาวนา ในชนบท มีรายได้เพียงปีละ ๑,๐๐๐ บาท หรือน้อยกว่า"²

2. สภาพที่ปฏิบัติจริงในการจัดประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนประถมศึกษา จากผลการวิจัยมีสิ่งที่จะต้องอภิปราย คือ

ในด้านความสัมพันธ์อันดีของบุคลากรในโรงเรียน ทั้งกลุ่มครูใหญ่ ครู และประชาชนมีความเห็นว่า โรงเรียนได้จัดประชาสัมพันธ์ด้านนี้อยู่ในเกณฑ์ดีหรือมาก แสดงว่าโรงเรียนได้มองเห็นความสำคัญในด้านนี้ ถ้าครูใหญ่ ครู และคณาจารย์โรงเรียน มีความสัมพันธ์กันดีแล้ว จะช่วยให้การประชาสัมพันธ์กับบุคคลภายนอกหรือกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่ตามไปด้วย ดังคำกล่าวของ ชม ภูมิภาค ว่า "การประชาสัมพันธ์ภายนอกที่ดี ย่อมอยู่บนรากฐานของการประชาสัมพันธ์ภายในที่ดี แต่ในขณะเดียวกัน ภายในแตกแยก ย่อมจะหวังผลคืออะไรไม่ได้"³

ในด้านความสัมพันธ์กับนักเรียนและศิษย์เก่า ผลการวิจัยพบว่าทั้งกลุ่มครูใหญ่ ครู และประชาชน มีความเห็นว่าโรงเรียนได้จัดการประชาสัมพันธ์ด้านนี้อยู่ในเกณฑ์ดีหรือมาก แสดงว่าโรงเรียนได้มองเห็นความสำคัญในด้านนี้เช่นกัน ในการที่สร้างความสัมพันธ์กับชุมชนภายนอกได้ดีนั้น ตัวเชื่อมโยงที่สำคัญยิ่งระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้น

¹ ภารา ทีปะปาด, การศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2521), หน้า 18.

² นีโคลัส เบนเนท, การศึกษาในประเทศก๊อพัฒนา, แปลโดยอรรถ พงษ์วาท (พระนคร: สำนักพิมพ์เคล็ดไทย, 2518), หน้า 11.

³ ชม ภูมิภาค, หลักการประชาสัมพันธ์, หน้า 297.

คือนักเรียน เพราะนักเรียนเป็นตัวแทนที่จะแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนดีหรือไม่ดีอย่างไร ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของไชยยศ เรื่องสุวรรณที่ว่า "ความคิดของผู้ปกครองและผู้ใหญ่คนอื่นๆนั้นส่วนมากมักมีรากเหง้ามาจากปฏิกิริยาของนักเรียนที่มีต่อครูและโรงเรียน เมื่อนักเรียนชอบและเคารพครู ชุมชนก็ย่อมจะมีเจตคติที่ดีต่อครูไปด้วย"¹ และประการสำคัญสังคมชนบทเป็นสังคมที่มีความใกล้ชิดกัน ดังนั้นความเข้าอกเข้าใจกันจึงเป็นสิ่งที่สร้างให้เกิดขึ้นได้ง่าย

ในด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ผลการวิจัยพบว่าทั้งกลุ่มครูใหญ่ ครู และประชาชน มีความเห็นว่า โรงเรียนได้ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเชิญผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชนมาให้ความรู้แก่ครูและนักเรียน ซึ่งปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย และค่อนข้างไปในทางน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในชุมชนต่าง ๆ นั้นยังหาผู้ทรงคุณวุฒิไม่ได้ หรือมีแต่ก็ไม่มีเวลามาปฏิบัติงานเพื่อส่วนรวมได้ เพราะต้องพะวงอยู่กับการประกอบอาชีพของคน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยในด้านสถานภาพส่วนตัวของผู้วิจัยในเรื่องนี้เอง แต่ถึงกระนั้นก็ตามมีบางเรื่องที่ทั้งครูใหญ่ ครู และประชาชนมีความเห็นว่าปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก คือเรื่องโรงเรียนได้แจ้งความก้าวหน้าในการศึกษาของเด็กให้ผู้ปกครองได้รับทราบ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าในเรื่องการแจ้งความก้าวหน้าในการศึกษาของเด็กให้ผู้ปกครองทราบนั้น เป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องทำอยู่แล้ว² และอีกเรื่องหนึ่งที่ทั้งครูใหญ่ ครู และผู้ปกครองมีความเห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มากคือเรื่อง โรงเรียนได้เชิญผู้ปกครองและประชาชนให้มาร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากิจกรรมหลายอย่างของโรงเรียนมีความจำเป็นต้องใช้เงินมาดำเนินการ เช่นกิจกรรมวันเด็ก กิจกรรมวันประถมศึกษาแห่งชาติ แต่โรงเรียนไม่มีงบประมาณมาดำเนินการ จึงจำเป็นต้องขอความร่วมมือและขอความสนับสนุน

¹ไชยยศ เรื่องสุวรรณ, การประชาสัมพันธ์หลักการและแนวปฏิบัติ, หน้า 172.

²พนัส หันนาคินทร์, หลักการบริหารโรงเรียน, หน้า 70.

จากประชาชนในท้องถิ่น นักการศึกษาอเมริกันได้เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนว่า "โรงเรียนเปรียบเสมือนต้นไม้ ชุมชนเปรียบเสมือนพื้นดิน ต้นไม้จะงามก็เพราะดินดี เมื่อดินดีต้นไม้ก็จะออกดอกผลงาม ซึ่งต่อไปผลไม้ก็หล่นลงมาช่วยทำให้ดินอุดมดีต่อเนื่องกันไป"¹

ในด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มบุคคลและสมาคมวิชาชีพต่าง ๆ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มครูใหญ่และครูมีความเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย แต่กลุ่มประชาชนมีความเห็นว่าโรงเรียนได้ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มากอยู่แล้ว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในกลุ่มประชาชนมองเห็นว่าหน้าที่ของโรงเรียน ซึ่งหมายถึงหน้าที่ของครูนั้น มีเพียงอย่างเดียวคือ สอนวิชาความรู้ให้แก่เด็กเท่านั้น ซึ่งความจริงแล้ว เป็นความคิดที่ไม่ถูกต้อง โรงเรียนประถมศึกษาตั้งอยู่ในชุมชนควรจะถือว่าโรงเรียนนี้เป็นส่วนหนึ่งของชุมชน การให้ความรู้แก่นักเรียนซึ่งอยู่ในชุมชน ควรจะให้เป็นที่ไปตามความต้องการของชุมชน ดังนั้นโรงเรียนที่ตรงตามความต้องการของชุมชน โรงเรียนจำเป็นต้องเข้าไปร่วมกับกลุ่มบุคคล และสมาคมต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อให้เข้าหลักที่ว่า "คืนตัวและพร้อมอยู่เสมอที่จะรับฟังความคิดเห็นของประชาชน"² แต่ถึงกระนั้นก็ตามมีหลายเรื่องที่ยังครูใหญ่ ครู และประชาชนมีความเห็นว่าโรงเรียนได้ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มากอยู่แล้ว คือเรื่องกรรมการศึกษาของโรงเรียนมีส่วนสนับสนุน และสร้างความเจริญให้กับโรงเรียน เรื่องครูในโรงเรียนมีความสัมพันธ์ และมีทัศนคติที่ดีต่อกรรมการศึกษาของโรงเรียน และเรื่องโรงเรียนได้มีส่วนช่วยเหลือในกิจกรรมทางศาสนาของวัด

ในด้านการใช้กิจกรรมนักเรียน งานประจำปี และบริการของโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ทั้งกลุ่มครูใหญ่ ครู และประชาชน มีความเห็นว่าโรงเรียนได้จัดการประชาสัมพันธ์ด้านนี้อยู่ในเกณฑ์น้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการจัดกิจกรรมนักเรียน หลาย

¹ สนั่น อิศรประเสริฐ, "การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา," หน้า 51.

² ภิญโญ สาคร, หลักบริหารการศึกษา, หน้า 222.

ชนิดต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง เช่น การส่งนักเรียนเข้าไปร่วมในการแข่งขันกีฬา การหาอุปกรณ์ดนตรีมาให้เด็กนักเรียน การขาดงบประมาณจึงเป็นปัญหาในการจัดประชาสัมพันธ์ในค่าน้อย่างยิ่ง แต่ก็ยังมีบางเรื่องที่ตั้งกลุ่มครูใหญ่ ครู และประชาชนมีความเห็นว่าโรงเรียนได้จัดประชาสัมพันธ์ในค่านี้น่าอยู่แล้วคือ เรื่องการเชิญผู้ปกครองและประชาชนมาร่วมงานการแข่งขันกีฬาภายใน และเรื่องการเชิญผู้ปกครองและประชาชนมาร่วมในงานพิเศษของโรงเรียน อีกเรื่องหนึ่งที่น่าจะนำมาอภิปรายคือเรื่อง การส่งนักเรียนเข้าร่วมในการแสดงดนตรี ศิลปวัฒนธรรมพื้นเมืองกับชุมชน ซึ่งทั้งครูใหญ่และครูมีความเห็นว่าโรงเรียนได้ปฏิบัติเรื่องนี้อยู่ในเกณฑ์น้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะขาดงบประมาณตามที่กล่าวมาแล้วอย่างหนึ่งและอีกอย่างหนึ่งโรงเรียนประถมศึกษาซึ่งขาดครูที่มีความรู้ความชำนาญในเรื่องนี้แต่อย่างไรก็ตามผู้วิจัยมีความเห็นว่า การเข้าร่วมในการแสดงดนตรี ศิลปวัฒนธรรมพื้นเมืองกับชุมชนนั้น มิได้หมายความว่า จะเป็นการแสดงด้วยตนเอง แต่ให้เป็นการเข้าร่วมในกิจกรรมเท่านั้น ดังนั้นในการนำเด็กเข้าไปร่วมในกิจกรรมเหล่านี้โรงเรียนสามารถที่จะทำได้

ในด้านการใช้เอกสาร สิ่งพิมพ์ และสื่อมวลชน ผลการวิจัยพบว่าทั้งกลุ่มครูใหญ่ ครู และประชาชนมีความเห็นว่า การจัดประชาสัมพันธ์ในค่าน้อยอยู่ในเกณฑ์น้อย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า งานประชาสัมพันธ์ในค่านี้น่าอยู่ส่วนใหญ่จำเป็นต้องใช้งบประมาณค่าเนิการ เช่นการทำเอกสารแนะนำโรงเรียน ทำข่าวสาร ทำคู่มือครู คู่มือนักเรียน การทำป้ายนิเทศ การออกข่าวสารทางสื่อมวลชน เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตาม "ในการประชาสัมพันธ์ต้องอาศัยการเผยแพร่โดยอาศัยสื่อต่าง ๆ เช่น เอกสาร สิ่งพิมพ์ คำพูด หรือภาพ หรือเสียง สื่อสัมพันธ์ไปยังประชาชน"¹ "เพื่อให้ประชาชนได้รู้และเข้าใจในการดำเนินงานของโรงเรียน เข้ามามีส่วนร่วมและบทบาทในการจัดการศึกษา ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างบ้าน

¹ วิจิตร อวระกุล, การประชาสัมพันธ์ : หลักและวิธีปฏิบัติ,

กับโรงเรียน"¹ ยังมีความจำเป็นอยู่ ผลการวิจัยเรื่องที่ควรอภิปรายอีกบางเรื่องเช่น การเผยแพร่ข่าวของโรงเรียนทางสื่อมวลชน เช่น วิทยุ หนังสือพิมพ์ นั้นทั้งกลุ่มครูใหญ่ ครู และประชาชนมีความเห็นว่าโรงเรียนได้ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเป็น เพราะโรงเรียนเห็นว่าใช้วิธีการประชาสัมพันธ์ชนิดอื่นก็ได้ผลดีแล้ว โรงเรียนตั้งอยู่ใน ชุมชนเล็ก ๆ เท่านั้น

3. สภาพที่ควรปฏิบัติในการจัดประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนประถมศึกษา จากผลของการวิจัยมีสิ่งที่จะต้องอภิปรายคือ

ในด้านความสัมพันธ์อันดีของบุคลากร จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มครูใหญ่ มีความเห็นว่าควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ดีหรือมาก แต่กลุ่มครูและประชาชนมีความเห็นว่าควร ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำหรือมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในกลุ่มครูใหญ่เห็นว่าปฏิบัติอยู่ ในเกณฑ์ที่พอแล้ว ถึงอย่างไรก็ตาม ตามหลักการประชาสัมพันธ์ ถ้าจะให้เกิดผล จำเป็น ที่จะต้องสร้างความสัมพันธ์ภายในให้ดีเสียก่อน แล้วจึงจะดำเนินการประชาสัมพันธ์ภายนอก ให้เกิดผลดีได้ แต่ก็มีบางเรื่องที่ครูใหญ่มีความเห็นว่าควรปฏิบัติให้อยู่ในเกณฑ์ที่ดี สูง, มาก ที่สุด คือเรื่อง ครูใหญ่กับครูควรมีความเข้าใจกันดี เรื่องคนงานภารโรงควรจะให้ความ เคารพและเชื่อฟังครูใหญ่และคณะครู และความยุติธรรมในการพิจารณาความดีความชอบ เป็นกรณีพิเศษ "ดังนั้นในโรงเรียนที่มีครูและนักเรียนจำนวนมาก ๆ ควรจะไ้มีการจัด หน่วยงานประชาสัมพันธ์ขึ้นในโรงเรียน เพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการติดต่อสื่อสาร ระหว่างบุคลากรในโรงเรียน"²

ในด้านความสัมพันธ์กับนักเรียนและศิษย์เก่า จากผลการวิจัยพบว่าครูใหญ่ มีความเห็นว่าควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ดีหรือมากเท่านั้น แต่ในกลุ่มครูและกลุ่มประชาชนมีความ

¹Merle R. Sumton, School Community Relations (New York: Mc Graw-Hill Book Company, 1966), p. 104 - 106.

²เสริมวิทย์ สุภเมธี, การมัธยมศึกษา, หน้า 156.

เห็นว่าควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ที่สุด หรือมากที่สุด โดยเฉพาะประชาชนมีความเห็นว่า ควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ที่สุดหรือมากที่สุดทุกเรื่อง มีบางเรื่องที่กลุ่มครูใหญ่และครูมีความเห็นว่าควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อยนั้น คำเฉลี่ยก็ใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่สุดหรือมากที่สุด ซึ่ง สอดคล้องและถูกต้องตามหลักการประชาสัมพันธ¹ ที่ว่า "การประชาสัมพันธ ภายในดี ทำให้คนมองเห็นภาพพจน์ของโรงเรียนดีไปด้วย"¹

ในด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน จากผลการวิจัยพบว่า ทั้งกลุ่ม ครูใหญ่ ครู และผู้ปกครองมีความเห็นว่า ควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์หรือมาก (สภาพที่ปฏิบัติจริงอยู่ในเกณฑ์น้อย) ในด้านนี้มีบางเรื่องทั้งสามกลุ่มมีความเห็นว่าควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ที่สุดหรือมากที่สุด คือเรื่องโรงเรียนควรให้การต้อนรับประชาชน ผู้ปกครองที่มาติดต่อ คุยดีและเสมอภาค มีบางเรื่องที่ครูใหญ่เห็นว่าควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ดีหรือมากเท่านั้น แต่กลุ่มครูและประชาชนเห็นว่าควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ที่สุดหรือมากที่สุด คือเรื่องโรงเรียน ควรเชิญผู้ปกครองและประชาชนให้มาร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน แต่กระนั้นก็ตามใน ทุกเรื่อง ทุกกลุ่มเห็นว่าควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มากหรือดีขึ้นไปทั้งนั้น ซึ่งในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชนนั้น มิได้มีความหมายเพียงประชาสัมพันธให้ประชาชนทราบ งานของทางราชการเพียงอย่างเดียว "แต่หมายถึงว่ามีอะไรบ้างที่โรงเรียนพอทำได้ เพื่อช่วยพัฒนาโรงเรียน ชุมชนนั้นก็ควรทำเช่นเดียวกัน"² ในการทำงานจำเป็นต้องอาศัย ความร่วมมือร่วมใจจากบุคคลหลาย ๆ ฝ่ายจึงจะเกิดผลสำเร็จ ดังคำกล่าวของประธานาธิบดี นิกสันแห่งสหรัฐอเมริกา ได้กล่าวในพิธีเข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีครั้งที่ 2 ว่า "without the people we can not do anything. with the people we can do everything"³ ซึ่งแปลได้ความว่า ถ้าปราศจากความร่วมมือของประชาชน เราไม่

¹ชม ภูมิภาค, หลักการประชาสัมพันธ, หน้า 96.

²บุญโญ สาร, บทบาทของศึกษานิเทศก์จังหวัด (พระนคร: โรงพิมพ์การศาสนา, 2512), หน้า 88 - 89.

³ดูทับ ทิรัญโต, ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ, หน้า 1.

อาจทำอะไรได้เลย หากประชาชนร่วมมือ เราอาจทำได้ทุกสิ่งทุกอย่าง

ในด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มบุคคลและสมาคมวิชาชีพต่าง ๆ จากผลการวิจัยพบว่า ทั้งกลุ่มครูใหญ่ ครู และประชาชน มีความเห็นว่าควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ที่หรือมาก มีบางเรื่องทั้งกลุ่มครูใหญ่เห็นว่าควรปฏิบัติให้อยู่ในเกณฑ์น้อย คือเรื่องครูในโรงเรียนมีส่วนเข้าไปร่วมในกิจกรรมของสโมสรลูกเสือจังหวัด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูใหญ่ไม่อยากจะให้งานวิชาการในโรงเรียนเสียหรือค้อยคุณภาพ เพราะการอบรมลูกเสือชาวบ้านแต่ละครั้ง วิทยากรในการอบรมคือครูประถมศึกษาทั้งสิ้น แต่ถึงกระนั้นก็ตาม กิจกรรมบางอย่างครูอาจเข้าไปร่วมได้โดยไม่เสียผลการเรียน เช่น กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่าง ๆ กิจกรรมสังสรรค์ในกิจการของลูกเสือ เป็นต้น และเรื่องทั้งกลุ่มครูและประชาชนเห็นว่าควรปฏิบัติให้ดีที่สุดหรือมากที่สุดคือ กรรมการศึกษาควรช่วยเหลือและสนับสนุนสร้างความเจริญให้กับโรงเรียน และมีเรื่องทั้งกลุ่มครูเห็นว่าควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ที่ดีที่สุดหรือมากที่สุด คือเรื่องโรงเรียนต้อนรับกลุ่มบุคคลที่มาเยี่ยมชมกิจการของโรงเรียน เรื่องที่ประชาชนเห็นว่าโรงเรียนควรปฏิบัติให้อยู่ในเกณฑ์ที่ดีที่สุดหรือมากที่สุดคือเรื่อง ครูในโรงเรียนมีความสัมพันธ์และมีทัศนคติที่ดีต่อการกรรมการศึกษา และเรื่อง โรงเรียนควรมีส่วนช่วยเหลือในกิจกรรมทางศาสนาของวัด กลุ่มบุคคลที่กล่าวมาแล้วทั้งหมดนั้น จะเป็นกรรมการศึกษา เจ้าอาวาสวัด สโมสรลูกเสือจังหวัด หรือกลุ่มอื่น ๆ ก็ได้ ถ้าโรงเรียนได้พยายามเข้าไปร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของเขาแล้ว เป็นที่เชื่อได้ว่า กลุ่มต่าง ๆ เหล่านี้ก็จะต้องเข้ามาร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนด้วย

ในด้านการใช้กิจกรรมนักเรียน งานประจำปี และบริการของโรงเรียน จากผลการวิจัยพบว่า ทั้งกลุ่มครูใหญ่ ครูและประชาชน มีความเห็นว่าควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ที่หรือมาก มีบางเรื่องทั้งกลุ่มครูและประชาชนมีความเห็นว่าควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ที่ดีที่สุดหรือมากที่สุดคือเรื่องในโอกาสที่โรงเรียนจัดงานพิเศษขึ้นในโรงเรียน ทางโรงเรียนควรเชิญผู้ปกครองและประชาชนมาร่วมด้วย และบางเรื่องทั้งประชาชนมีความเห็นว่าควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ที่ดีที่สุด หรือมากที่สุดคือเรื่องโรงเรียนควรส่งเสริมนักเรียนให้ทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน เรื่องเมื่อโรงเรียนจัดให้มีการแข่งขันกีฬาภายใน ควรได้เชิญผู้ปกครอง

และประชาชนมาร่วมงานด้วย และเรื่องโรงเรียนควรส่งนักกีฬาไปแข่งขันระหว่างโรงเรียน เมื่อได้พิจารณาความคิดเห็นของประชาชนแล้ว ผู้วิจัยมีความเห็นว่าประชาชนที่มีความกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนให้มากที่สุด ซึ่งตามหลักวิชาการประชาสัมพันธ์นั้นถือว่า "กิจกรรมเป็นสื่อแห่งความเข้าใจอันดีที่จะสร้างไมตรีสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นสื่อแห่งความศรัทธาที่จะทำให้เกิดการสนับสนุนร่วมมือร่วมใจ"¹ อันจะเกิดผลดีให้การบริหารการศึกษาและการพัฒนาโรงเรียนดำเนินการไปสู่เป้าหมาย

ในด้านการใช้เอกสาร สิ่งพิมพ์ และสื่อมวลชน จากผลการวิจัยพบว่า ทั้งกลุ่มครูใหญ่ ครู และประชาชนมีความเห็นว่าควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ดีหรือมากและเกณฑ์เกี่ยวกับหมดทุกข้อและทุกกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการใช้สื่อต่าง ๆ ในการประชาสัมพันธ์ยังมีความจำเป็นมาก และโดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อที่เป็นเอกสารและสิ่งพิมพ์ สอดคล้องกับคำกล่าวของวิจิตร อวาระกุล ที่ว่า "สื่อในการประชาสัมพันธ์เป็นทางหนึ่งที่จะช่วยให้โรงเรียนและกลุ่มบุคคลหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนได้ทราบข่าว ได้รู้และเข้าใจหรือได้รับการศึกษาที่ถูกต้อง"²

4. องค์ประกอบสำคัญของการจัดประชาสัมพันธ์ในโรงเรียนประถมศึกษา

จากผลการวิจัยพบว่าครูใหญ่ ครู และประชาชน ให้ลำดับความสำคัญในความสัมพันธ์กับบุคลากรในโรงเรียน ความสัมพันธ์กับนักเรียนและศิษย์เก่า และความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน อยู่ในลำดับต้น คือลำดับที่ 1, 2, 3 ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลเหล่านี้สามารถสร้างได้โดยไม่ใช้เงินค่าดำเนินการและสร้างได้ง่าย เพราะครู นักเรียน คนงานภารโรง และผู้ปกครอง

¹สามารถ จุ้ยทอง และคณะ, "การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน," มิตรครู 21 (ปีกุมภาพันธ์ ถึงกันยายน 2521): 22.

²วิจิตร อวาระกุล, การประชาสัมพันธ์ : หลักและวิธีปฏิบัติ, หน้า 108.

มีการติดต่อกันอยู่เสมอโดยหน้าที่การงาน และความรับผิดชอบอยู่แล้ว แต่ในด้านการใช้กิจกรรมนักเรียน งานประจำปี และบริการของโรงเรียน ด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มบุคคล และสมาคมวิชาชีพ และด้านการใช้เอกสารสิ่งพิมพ์ สื่อมวลชนได้ถูกจัดไว้ในลำดับที่ 4, 5, 6 ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการจัดประชาสัมพันธ์ในลำดับหลังนี้ จำเป็นต้องใช้งบประมาณดำเนินการ และอาจมองเห็นว่าโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในชุมชนเล็ก ๆ การประชาสัมพันธ์เพียงประกาศให้นักเรียนทราบ และใช้พูดคุยกันกับประชาชนเพียงไม่กี่คน ก็สามารถกระจายข่าวได้แล้ว

5. ปัญหาในการจัดประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนประถมศึกษา มีสิ่งที่ควรอภิปรายคือ

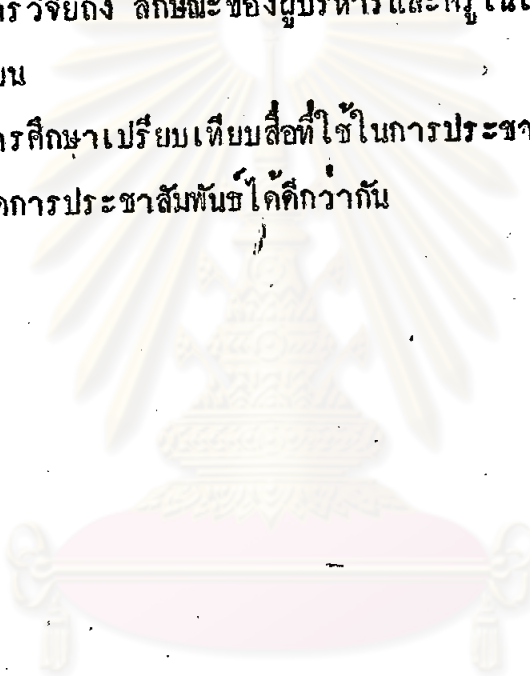
ผลการวิจัยพบว่า ทั้งกลุ่มครูใหญ่ ครู และประชาชน มีความเห็นว่า ปัญหาในการจัดประชาสัมพันธ์ เป็นปัญหาที่อยู่ในเกณฑ์น้อย แต่มีบางเรื่องที่กลุ่มครูและกลุ่มประชาชนมีความเห็นว่าเป็นปัญหาอยู่ในเกณฑ์มาก คือ ขาดเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์ และขาดแคลนทางด้านการเงิน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ตามความเห็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามตอบมานั้นอาจจะหมายถึง เครื่องเสียงต่าง ๆ วิทยุ โทรทัศน์ และงบประมาณที่จะมาดำเนินการในการจัดทำเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ซึ่งนับว่าเป็นปัญหาอยู่ในน้อย แต่ถึงกระนั้นก็ตาม การจัดประชาสัมพันธ์เราอาจกระทำได้หลาย ๆ รูปแบบ "สื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์นอกจากจะเป็นเอกสาร สิ่งพิมพ์ ภาพ และเสียงแล้ว สื่อที่เป็นคำพูด เช่น การสนทนา การประชุมชี้แจง พบปะพูดคุย เยี่ยมเยียน" ¹ ก็ได้ประโยชน์ไม่แพ้สื่อประเภทอื่น ๆ ในด้านการเงินเพื่อสนับสนุนการประชาสัมพันธ์ ถ้าเป็นโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ และตั้งอยู่ในตัวเมืองซึ่งมีความสับสนในด้านการจัดประเภทต่าง ๆ ก็น่าจะมีการจัดหาเงินมาสนับสนุน แต่สำหรับโรงเรียนขนาดเล็กที่อยู่ในชนบท ความจำเป็นทางการเงินเพื่อจะประชาสัมพันธ์นั้นยังไม่มีความจำเป็นมากนัก เพราะ

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 111.

ประชาชนคิดต่อสื่อสารกับทางโรงเรียนอย่างใกล้ชิดอยู่แล้ว

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

1. ควรมีการวิจัยถึง วิธีการจัดประชาสัมพันธ์โรงเรียนเขตในเมืองและเขตชนบท ว่ามีความเหมือนกันและแตกต่างกันอย่างไร
2. ควรมีการวิจัยถึง ลักษณะของผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่มีผลต่อการจัดประชาสัมพันธ์โรงเรียน
3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบสื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ว่าประเภทใดให้ประสิทธิภาพในการจัดการประชาสัมพันธ์ได้ดีกว่ากัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย